

U 63/2009 rd

Statsrådets skrivelse till riksdagen med anledning av ett utkast till avtal mellan Europeiska unionen och Amerikas förenta stater (*om att göra uppgifter om finansiella meddelanden tillgängliga för Förenta staternas finansministerium i syfte att förhindra och bekämpa terrorism och finansiering av terrorism - SWIFT*)

I enlighet med 96 § 2 mom. i grundlagen översänds till riksdagen en promemoria om ett avtal om att göra uppgifter om finansiella meddelanden tillgängliga för Förenta stater-

nas finansministerium i syfte att förhindra och bekämpa terrorism och finansiering av terrorism.

Helsingfors den 8 oktober 2009

Justitieminister *Tuija Brax*

Konsultativ tjänsteman Leena Rantalankila

JUSTITIEMINISTERIET

PROMEMORIA
EU/2009/0523**AVTALET MELLAN EUROPEISKA UNIONEN OCH AMERIKAS FÖRENTA STATER
OM ATT GÖRA UPPGIFTER OM FINANSIELLA MEDDELANDEN TILLGÄNGLIGA
FÖR FÖRENTA STATERNAS FINANSMINISTERIUM I SYFTE ATT FÖRHINDRA
OCH BEKÄMPA TERRORISM OCH FINANSIERING AV TERRORISM****1 Bakgrund och det centrala innehållet**

Rådet godkände den 27 juli 2009 enhälligt bemyndigandena till ordförandeskapet att utifrån artikel 24 och 38 i fördraget om Europeiska Unionen med bistånd av kommissionen förhandla med Amerikas förenta stater om ett internationellt avtal som gäller förmedling av uppgifter om finansiella meddelanden för Förenta staternas finansministeriums program för att spåra finansiering av terrorism.

Bakom avtalsförhandlingarna ligger en diskussion som fördes åren 2006—2007 om SWIFT:s (ett världsomspännande dataöverföringsnät mellan banker) samarbete med Förenta staternas myndigheter. SWIFT hade med stöd av administrativa bestämmelser olagligt överlåtit hundratusentals EU-medborgares uppgifter för Förenta staternas finansministeriums program för att spåra finansiering av terrorism. Detta var möjligt för att SWIFT i sitt spegelsystem i USA lagrade också de uppgifter som härstammade från EU. Situationen löstes år 2007 inom ramen för EG:s dataskyddsdirektiv så att USA gav förbindelser om behandlingen av uppgifter. På basis av förbindelserna kunde man anse att de överlåtna uppgifterna behandlades på det sätt som förutsätts i dataskyddsdirektivet.

SWIFT meddelade i oktober 2007 om en ny meddelandearkitektur som avses bli tagen i bruk före utgången av år 2009. SWIFT meddelade att det avstår från sitt spegelsystem i USA och att det lagrar alla uppgifter om EU-interna finansiella transaktioner i två europeiska driftscentraler. USA:s myndigheter kommer då inte längre direkt åt uppgifter som härstammar från EU.

Kommissionen och rådet har ansett att samarbetet med USA har varit till nytta och att det bör fortsätta. Detta förutsätter dock att det ingås ett avtal med USA.

Avsikten är att i avtalet bestämma om en provisorisk och omedelbar tillämpning av avtalet från det att det undertecknas tills det träder i kraft.

Europaparlamentet anser att avtalet bör omförhandlas nästa år. Om Lissabonfördraget då är i kraft, deltar parlamentet i processen för att godkänna avtalet.

2 Avtalsförhandlingarna och behandlingen i EU

Ordförandeskapet förde rekognoscerande diskussioner med Amerikas förenta stater i juli och augusti 2009. Den första förhandlingsomgången genomfördes i Washington 9.—11. september 2009 och den andra förhandlingsomgången i Bryssel 22.—25. september. Efter den första förhandlingsomgången informerade ordföranden medlemsstaterna om de diskussioner som förts under förhandlingarna. Efter den andra förhandlingsomgången distribuerade ordföranden till medlemsstaterna ett avtalsutkast som medlemsstaternas RIF-råd behandlade den 2 oktober. Ordföranden har betonat att förhandlingarna inte har uppnått slutlig enighet om avtalsutkastet. Förhandlingarna fortsätter under vecka 42, varefter ordförande beslutar om ärendet i någon form förs till RIF-rådet i oktober den 23 oktober 2009.

3 Den nationella behandlingen av ärendet

Riksdagen informerades om förhandlingsbemyndigandena genom E-skrivelse E 77/2009 rd daterad den 26 juni 2009.

U-skrivelsen har skriftligt behandlats i sektionen för rättsliga och inrikes frågor 5.10.—6.10.2009. Promemorian har avfattats i samarbete med utrikesministeriet, inrikesministeriet, finansministeriet och statsrådets kansli.

4 Rättslig grund enligt EU-rätten

Avtalet sluts på grundval av artiklarna 24 och 38 i fördraget om Europeiska Unionen.

Medan den nuvarande rättsliga grunden är i kraft ska Finland ge en förklaring enligt vilken avtalet inte är bindande för Finland förän Finland har slutfört sina egna konstitutionella förfaranden.

5 Konsekvenser och förhållande till finsk lagstiftning

Enligt EU-lagstiftningen kan personuppgifter överföras till ett land utanför Europeiska unionens medlemsstaters område endast om det i landet i fråga garanteras en adekvat nivå

för dataskyddet. Avtalet syftar till att det vid behandlingen av uppgifter om finansiella meddelanden ska garanteras en adekvat nivå för dataskyddet.

6 Statsrådets ståndpunkt

Finland har inte motsatt sig att det skapas rättsliga förutsättningar för en överlåtelse av uppgifter, om det i rådet uppnås den enighet som förutsätts för beslutsfattande. Statsrådet anser att man genom avtalet ska säkerställa rättssäkerheten, rättsskyddsåtgärderna och ett adekvat och behörigt skydd av personuppgifter. I en fortsatt U-skrivelse som senare överlämnas till riksdagen presenteras statsrådets närmare ståndpunkter i fråga om själva avtalsutkastet.